

הַלְבוֹת בְּלִי הַמִּקְדָּשׁ פָּרָק ב

א. הַקְטָרֶת נַעֲשִׂית בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה; וַעֲשִׂיתָהּ מִצּוֹת עֲשֵׂה, שֶׁנֶּאֱמַר "וְאַתָּה קַח-לָךְ סָמִים . . ." (ראה שמות ל, כג; שמות ל, לד). וּנְתַפְּרֶשׁוּ בַתּוֹרָה אַרְבָּעָה מִסְמָנֶיהָ וְהֵן, "נָטַף וּשְׁחַלֵּת וְחִלְבָּנָה . . . וְלִבְנָה" (שמות ל, לד); וּשְׁאָר סְמָנֶיהָ, הַלֶּכֶה לְמִשְׁחָה מְסִינִי. וְאַחַד עֶשֶׂר סְמָנִין נֶאֱמָרוּ לוֹ לְמִשְׁחָה בְּסִינִי, וְהֵם שְׁעוֹשִׂין אוֹתָן בְּמִשְׁקַל מִכּוֹן; וּמוֹסִיפִין עִמָּהֶן בְּלֹא מִשְׁקַל מֶלֶח סְדוּמִית וְכַפֹּת הַיִּרְדֵּן, וַעֲשֵׂב אֶחָד שֶׁמַּעֲלָה הָעֶשֶׂן, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים אוֹתוֹ אִלָּא אֲנָשִׁים יְדוּעִים, וְהוּא הָיָה הַלֶּכֶה בִּידָם אִישׁ מִפִּי אִישׁ.

ב. וְזֶה הוּא מִשְׁקַל אֶחָד עֶשֶׂר סְמָנֶיהָ: נָטַף וּשְׁחַלֵּת וְחִלְבָּנָה וְלִבְנָה, מִכָּל אֶחָד מִשְׁקַל שִׁבְעִים מָנָה; וְהַמָּנָה, מֵאָה דִּינָרִין. וּמֵר וּקְצִיעָה וְשִׁבְלֶת גֵּרֶד וְכֹרֶכֶם, מִכָּל אֶחָד שִׁשָּׁה עֶשֶׂר מָנָה; קֶשֶׁט, שְׁנַיִם עֶשֶׂר מָנָה; קִנְמוֹן, תִּשְׁעָה מָנִים; קְלוּפָה, שְׁלוֹשׁ מָנִים. מִשְׁקַל הַכֹּל, שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת וּשְׁמוֹנֶה וְשִׁשִּׁים מָנָה.

ג. שׁוֹחֲקִין הַכֹּל הָדֵק; וּמוֹסִיפִין לָהּ רִבְעָה הַקֵּב מֶלֶח סְדוּמִית, וְכַפֹּת הַיִּרְדֵּן וּמַעֲלָה עֶשֶׂן כָּל שְׁהוּא. וּמִקְטִיר מִמָּנָה בְּכָל יוֹם עַל מִזְבֵּחַ הַזֶּהָב, מָנָה שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת חֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים יוֹם, כְּנֶגֶד יָמוֹת הַחֹמָה. וְהַשְׁלוֹשׁ מָנִים הַנִּשְׁאָרוֹת שׁוֹחֲקִים אוֹתָם עָרֵב יוֹם הַכַּפּוּרִים, דִּקָּה מִן הַדִּקָּה, עַד שֶׁמוּצִיא מִמָּנָה מְלֹא חֲפָנָיו, לְהַקְטִיר בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים. וְהַנִּשְׁאָר, הוּא מוֹתֵר הַקְטָרֶת שְׁאֻמְרָנוּ בְּשִׁקְלִים.

ד. נָטַף הָאֱמֹר בַּתּוֹרָה, הוּא עֲצֵי הַקֶּטֶף שִׁיּוּצָא מֵהֶן הָעָרִי; וְהַשְׁחַלֵּת, הִיא הַצִּפְרֵן שֶׁנוֹתֵנִין בְּנֵי אָדָם בְּמַגְמְרוֹת; וְהַחֲלִבָּנָה, כְּמוֹ דְּבֶשׁ שָׁחֹר, וְרִיחוֹ קָשָׁה, וְהוּא שָׂרֵף אֵילָנוֹת בְּעָרֵי יוֹן. וְזֶה הוּא שְׁמוֹת הַסְּמָנִים בְּלִשׁוֹן עֲרָבִי עוֹד בִּלְסָאן, וְאַצְפָּאָר טִיב, וּמִיעָה, וְלִבָּאן, וּמִסָּד, וּקְצִיעָה, וְסִנְבֵּל אֶלְנָאֲרִדִין, וְזַעֲפָרָאן, וְקֶסֶט, וְעוֹד, וְקֶשֶׁר סְלִיכָה, וְעֶנְבֵּר.

ה. כִּיצַד מִפְּטָמִין אֶת הַקְטָרֶת: מְבִיא תִשְׁעֵת קִבִּין בּוֹרִית כְּרִשִּׁינָה, וְשָׂף בָּהּ אֶת הַצִּפְרֵן; וְאַחֵר כֶּךָ שׁוֹרֶה אֶת הַצִּפְרֵן, בְּאֶחָד וְעֶשְׂרִים קֵב שְׁלִיין חֲזֵק בְּיוֹתֵר; וְאַחֵר כֶּךָ שׁוֹחֲקִים כָּל אֶחָד וְאַחֵד מִן הַסְּמָנִים בְּפָנֵי עֲצָמוֹ הָדֵק, וְכִשְׁהוּא שׁוֹחֲקִים אוֹמֵר, הֵיטֵב הָדֵק הָדֵק הֵיטֵב, כָּל זְמַן שֶׁשׁוֹחֲקִים; וּמַעֲרֵב הַכֹּל. וְכָל מַעֲשִׂיהָ בְּקִדָּשׁ בַּתּוֹךְ הָעֲזָרָה, וּמִשְׁלַחֲקִידָשׁ; וְהַמִּפְטָם אֶת הַקְטָרֶת מִן הַחֲלִין, פְּסוּלָה.

ו. פְּעָמִים בַּשָּׁנָה הָיוּ מַחֲזִירִין אוֹתָהּ לְמִכְתָּשֶׁת. בִּימֹת הַחֹמָה, הָיוּ מִפְּזָרִים אוֹתָהּ כְּדִי שְׁלֹא תִתְעַפֵּשׂ; וּבִימֹת הַגְּשָׁמִים, צוֹבְרִין אוֹתָהּ כְּדִי שְׁלֹא יִפּוּג רִיחָהּ. נָתַן לְתוֹכָהּ דְּבֶשׁ כָּל שְׁהוּא, פְּסָלָהּ; חֹסֵר אֶחָד מִסְמָנֶיהָ חֵיב מִיתָה, שֶׁהָרִי נַעֲשִׂית קְטָרֶת זָרָה. פְּטָמָה מַעֲטָה מַעֲטָה בְּמִתְכַּנְתָּהּ, כִּשְׁרָה אֶפְלוֹ פֶּטֶם פָּרָס בַּשְּׁחָרִית, וּפָרָס בֵּין הָעֲרָבִים.

ז. הָעוֹשֶׂה קְטָרֶת מִן אֶחָד עֶשֶׂר סְמָנִין אֵלּוּ, לְפִי מִשְׁקָלוֹת אֵלּוּ, כְּדִי לְהַרְיֵחַ בָּהּ, וְאֵף עַל פִּי שְׁלֹא הָרִיחַ חֵיב כָּרַת עַל עֲשִׂיתָהּ, אִם עָשָׂה בְּמִזֵּיד; וּבִשְׁוִגָה, מְבִיא חֲטָאת קְבוּעָה: אֵף עַל פִּי שְׁלֹא עָשָׂה הַמִּשְׁקָל כָּלוּ, אִלָּא חֲצִיו אוֹ שְׁלִישׁוֹ, הוּאִיל וְעָשָׂה לְפִי מִשְׁקָלוֹת אֵלּוּ, חֵיב שֶׁנֶּאֱמַר "בְּמִתְכַּנְתָּהּ, לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם . . . אִישׁ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה כְמוֹהָ, לְהַרְיֵחַ בָּהּ וּנְכַרְתָּ, מִעֲמִיו" (שמות ל, לד-לז).

ח. עֲשֵׂה לְהִתְלַמֵּד בָּהּ, אוּלַּם לְמַסְרָהּ לַצָּבוֹר פָּטוֹר; הִרִיחַ בָּהּ, וְלֹא עָשְׂיָהּ אֵינּוּ חַיִּב כָּרֶת, אֲלֵא דֵינּוּ כְּדִין כָּל הַנִּהְנֶה מִן הַקֹּדֶשׁ: לֹא חַיִּבָה תוֹרָה כָּרֶת, אֲלֵא לַעֲשׂוֹת בְּמִתְכַּנְתָּהּ לְהִרִיחַ בָּהּ.

ט. מִזְבַּח הַזֶּהָב שְׁבִהִיכָל עָלָיו מִקְטִירִין הַקְטֹרֶת בְּכָל יוֹם, וְאֵין מִקְרִיבִין עָלָיו דָּבָר אֲחֵר; וְאִם הַקְטִיר עָלָיו קְטֹרֶת אַחֲרֵת שְׂאִינָהּ כְּזוֹ, אוּ שֶׁהַקְטִיר עָלָיו קְטֹרֶת כְּזוֹ שֶׁהִתְנַדָּב אוֹתָהּ יָחִיד אוּ רַבִּים, אוּ הַקְרִיב עָלָיו קָרְבָּן, אוּ הִסִּיךְ נֶסֶךְ לוֹקָה, שְׁנֹאמָר "לֹא-תַעֲלוּ עָלָיו קְטֹרֶת זָרָה, וְעֹלָה וּמִנְחָה. . ." (שְׁמוֹת ל, ט).

י. בָּעֵת שְׁמוּלִיכִין אֶת הָאָרוֹן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, אֵין מוֹלִיכִין אוֹתוֹ לֹא עַל הַבְּהֵמָה, וְלֹא עַל הָעֶגְלוֹת; וְלִפִּי שְׁשֻׁכַּח דָּוִיד וּנְשָׂאוֹ עַל הָעֶגְלוֹת, נִפְרָץ פֶּרֶץ בְּעֹזָא. אֲלֵא מִצְוָה לְנָטְלוֹ עַל הַכֶּתֶף, שְׁנֹאמָר "כִּי-עֲבַדְתָּ הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם, בְּכֶתֶף יִשְׂאֹו" (בַּמִּדְבָּר ז, ט).

יא. כְּשֶׁנוֹשְׂאִין אוֹתוֹ עַל הַכֶּתֶף, נוֹשְׂאִין פָּנִים כְּנֶגֶד פָּנִים, וְאַחֲרֵיהֶם לַחוּץ, וּפָנֵיהֶם לְפָנִים. וְנִזְהָרִין, שֶׁלֹּא יִשְׁמְטוּ הַבַּדִּים מִן הַטְּבָעוֹת: שֶׁהַמְסִיר אֶחָד מִן הַבַּדִּים מִן הַטְּבָעוֹת לוֹקָה, שְׁנֹאמָר "בְּטְבַעַת, הָאָרֶן, יִהְיוּ, הַבַּדִּים: לֹא יִסְרוּ, מִמֶּנּוּ" (שְׁמוֹת כה, טו).